Αρχιεπίσκοπος Αθηνών Χρύσανθος Φιλιππίδης "Ο τελευταίος Αργοναύτης" [1881- 28 Σεπτεμβρίου 1949]

Γονική Κατηγορία: Ιστορική Βιβλιοθήκη
Κατηγορία: Έπος 1940 - 2ος Παγκόσμιος Πόλεμος
Δημοσιευμένο στις Κυριακή, 28 Σεπτέμβριος 2014 11:00
Από τον/την Αρχιμ. Ιωακείμ Οικονομίκος, Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος Ιεράς Μητροπόλεως Κίτρους
Προβολές: 19

Ένας από τους μεγάλους Ιεράρχες της Εκκλησίας και του Γένους μας, είναι και ο τελευταίος Μητροπολίτης Τραπεζούντος και μετέπειτα Αρχιεπίσκοπος Αθηνών, ο Χρύσανθος Φιλιππίδης. Μια μορφή πού αγωνίστηκε για τα δίκαια της Εκκλησίας, αλλά και αυτού του ευλογημένου Ρωμαϊικου λαού μας. Ο Μητροπολίτης Τραπεζούντος Χρύσανθος, κατά κόσμον Χαρίλαος, γεννήθηκε στην Κομοτηνή της όμορφης και ευλογημένης Θράκης μας το 1881.

Τα πρώτα γράμματα τα έμαθε στην Ξάνθη. Στην συνέχεια εισήχθη στην Περίφημη Θεολογική Σχολή της Χάλκης από την οποία αποφοίτησε το 1904, υποβάλλοντας εναίσιμο Διατριβή με τον τίτλο: ***"Τα υπό το όνομα Διονυσίου του Αρεοπαγίτου φερόμενα συγγράμματα".*** Κατά την διάρκεια των σπουδών του χειροτονήθηκε Διάκονος στον Ναό της Σχολής λαμβάνοντας το όνομα Χρύσανθος.

Το 1907 ο Χρύσανθος μεταβαίνει στην Λειψία της Γερμανίας και την Λωζάννη της Ελβετίας για σπουδές με την άδεια και την ευλογία του Μητροπολίτου Τραπεζούντος Κωνσταντίνου τον οποίο υπηρετεί.Το 1911 τελειώνει τις σπουδές του και επιστρέφει στην Πόλη, όπου ο Μεγάλος Πατριάρχης Ιωακείμ ο Γ' ο Μεγαλοπρεπής τον κρατά κοντά του και τον διορίζει Αρχειοφύλακα των Πατριαρχείων.

Στις 18 Μαΐου του 1913 ο Χρύσανθος εκλέγεται Μητροπολίτης Τραπεζούντος επι της Πατριαρχίας του Γερμανού του Ε' (1913 – 1918). Η ενθρόνιση του Χρυσάνθου συμπίπτει με σημαντικά γεγονότα.Στις 3 Απριλίου 1916 δέχεται τον Ρωσικό Στρατό στην Τραπεζούντα. Οι Τούρκοι κάτοικοι της περιοχής ζητούν από τον Χρύσανθο την προστασία

του, και εκείνος ανταποκρίνεται με όλη του την καρδιά σε αυτό το αίτημα. Ένα χρόνο μετά όμως τα πράγματα αλλάζουν. Η Οκτωβριανή Επανάσταση, αναγκάζει τον Ρωσικό στρατό να εγκαταλείψει τον Πόντο. Τώρα οι Ρώσοι είναι αυτοί πού ζητούν την προστασία του Χρυσάνθου, φοβούμενοι τις αντιδράσεις των Τούρκων.

Τον Δεκέμβριο του 1918 επισκέπτεται μαζί με τον Τοποτηρητή του Οικουμενικού Θρόνου τον Μητροπολίτη Προύσης Δωρόθεο, το Λονδίνο, το Παρίσι και τον Σαν Ρέμο συζητώντας με τους ηγέτες τα θέματα της Εκκλησίας, αλλά και των Ρωμηών της Μικράς Ασίας.

Το 1919 στην Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι παραβρίσκεται και ο ίδιος μαζί με μια αντιπροσωπεία Ποντίων, προσπαθώντας να προωθήσουν την ανεξαρτησία του Ποντιακού ζητήματος, καταθέτοντας μάλιστα και ένα Υπόμνημα με ημερομηνία 2 Μαΐου 1919. Η καταστροφή της Σμύρνης και γενικά του Μικρασιατικού Ελληνισμού, βρίσκει τον Χρύσανθο, τον Τελευταίο Αργοναύτη και Άγγελο της Εκκλησίας της Τραπεζούντος πρόσφυγα στην Αθήνα. Εκεί το Πατριαρχείο μας, τον διορίζει Αποκρισάριό του.

Το 1926 στέλνεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο στην Αλβανία για να διευθετήσει το θέμα της αναγνωρίσεως της Αλβανικής Ορθοδόξου Εκκλησίας.

Το 1928 και το 1930 επισκέπτεται το Άγιον Όρος για την συγκρότηση της Πανορθοδόξου Συνόδου.

Το 1929 επισκέπτεται το Βελιγράδι, τη Σόφια και το Βουκουρέστι για την ενημέρωση των Εκκλησιών αυτών σχετικά με το θέμα της Εκκλησίας της Αλβανίας.

Το 1931 επισκέπτεται την Συρία και το Πατριαρχείο Αντιοχείας και μαζί με τους Πατριάρχες Αλεξανδρείας και Ιεροσολύμων διευθετούν το θέμα πού είχε προκύψει εκεί σχετικά με την αναγνώριση του Πατριάρχου Αντιοχείας Αλεξάνδρου του Γ', ενώ την ίδια χρονιά επισκέπτεται και την Κύπρο για την επίλυση του προβλήματος, ύστερα από την εξορία των Μητροπολιτών Κιτίου Νικοδήμου και Κυρηνείας Μακαρίου από τις Αγγλικές Αρχές.

Το 1937 αναγορεύεται επίτιμος Διδάκτωρ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και πιο συγκεκριμένα στην Θεολογική Σχολή, για το συγγραφικό και κοινωνικό έργο του.

Στις 13 Δεκεμβρίου ο τελευταίος ***"Άγγελος"*** της Εκκλησίας της Τραπεζούντος Χρύσανθος εκλέγεται Αρχιεπίσκοπος Αθηνών. Και ως Αρχιεπίσκοπος ξεδιπλώνει τα πολλά του προσόντα. Ρυθμίζει σε συνεργασία με την Πολιτεία πολλά Εκκλησιαστικά ζητήματα.

Στις 28 Οκτωβρίου 1940, ο Ελληνικός λαός βρίσκεται μπροστά σε μια νέα πραγματικότητα.

Η Φασιστική Ιταλία με αρχηγό τον Μπενίτο Μουσολίνι κηρύττει τον πόλεμο εναντίον της Ελλάδος. Ο Πρωθυπουργός της Ελλάδος Ιωάννης Μεταξάς, αρνείται με το ηρωικό του "ΟΧΙ" την είσοδο των Ιταλικών Στρατευμάτων στην Ελλάδα.

Σε αυτήν την κατάσταση δεν θα μπορούσε να απουσιάσει η Εκκλησία. Με διάγγελμά του προς τον λαό, ο Αθηνών Χρύσανθος αναφέρει τα εξής: ***"Η Εκκλησία ευλογεί τα όπλα τα ιερά και πέποιθεν οτι όλα τα τέκνα της Πατρίδος, ευπειθή εις το κέλευσμα αυτής και του Θεού, θα σπεύσωσιν εν μια ψυχή και καρδία να αγωνισθώσιν υπέρ βωμών και εστιών και της ελευθερίας και της τιμής και θα συνεχίσωσιν ούτως την απ' αιώνων πολλών αδιάκοπον σειράν των τιμίων και ενδόξων αγώνων και θα προτιμήσωσι τον ωραίον θάνατον από την άσχημην ζωήν της δουλείας...".***

Στις 10 Νοεμβρίου τελεί Θεία Λειτουργία στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών υπέρ ενισχύσεως του Φιλοχρίστου Στρατού. Καθιερώνει καθημερινά συσσίτια, ενώ παραχωρεί το κτίριο το οποίο σήμερα στεγάζονται οι υπηρεσίες της Ιεράς Συνόδου, για την χρησιμοποίησή του από τον Στρατό ως Νοσοκομείο.

Η Γερμανική Κατοχή βρίσκει τον Χρύσανθο στην Αρχιεπισκοπή. Από το γραφείο του παρακολουθεί την υποστολή της Ελληνικής Σημαίας από την Ακρόπολη, και την έπαρση της Γερμανικής Σβάστιγγος.

Δέχεται τρία μηνύματα. Το ένα είναι να συμμετάσχει μαζί με τους άλλους προύχοντες στην επιτροπή παραδόσεως της πόλεως των Αθηνών. Η απάντησή του είναι μοναδική. ***"Οι Έλληνες Ιεράρχες δεν παραδίδουν τας πόλεις εις τον εχθρόν, αλλά καθήκον των είναι να εργασθούν δια την απελευθέρωσιν αυτών".***

Το δεύτερο μήνυμα λέει ότι θα πρέπει να μεταβεί στον Ναό για να τελέσει Δοξολογία. Και πάλι η απάντηση του Χρυσάνθου δείχνει την λεβέντικη και Ρωμαϊκη ψυχή του: ***"Δοξολογία δεν έχει θέσιν επί τη υποδουλώσει της Πατρίδος μας. Η ώρα της Δοξολογίας θα είναι άλλη".***

Το τρίτο μήνυμα είναι ότι ο Ανώτατος Γερμανός Στρατιωτικός Διοικητής θέλει να τον επισκεφτεί. Η απάντηση μονολεκτική. ***"Να έρθει".***

Ο Γερμανός Διοικητής βρίσκεται στο Γραφείου του Χρυσάνθου. Η συζήτηση έγινε στα Γερμανικά. Ο διάλογος είναι συγκλονιστικός.

-Χρύσανθος: ***"Κύριε Στρατάρχα, πρωτίστως ο στρατός σας εισέβαλεν εις ένα τόπον του οποίου ο λαός ηγωνίσθη δια την ελευθερίαν του και εξακολουθεί να πιστεύει εις τα ιδανικά του. Και έχω καθήκον, ως Αρχηγός της Εκκλησίας της Ελλάδος να σας συστήσω να σεβαστή η Γερμανική Διοίκησις τον ηρωϊκόν λαόν της χώρας αυτής δια να αποφευχθούν τα δυσάρεστα".***

-Φόν Στούμε: "Είμεθα βέβαιοι ότι, η Ελληνική Εκκλησία θα συνεργαστή αρμονικά και εγκάρδια με τας στρατιωτικάς αρχάς κατοχής, ακριβώς για να αποφευχθούν τα δυσάρεστα".

-Χρύσανθος: ***"Να είστε βέβαιος ότι η Ελληνική Εκκλησία θα κάνει το καθήκον της και κατά την κρίσιμον αυτήν περίοδον".***

-Φόν Στούμε**: *"Κατερχόμενοι είδομεν τας καταστροφάς που επροξένησαν εις την χώραν σας οι Άγγλοι. Ποιός θα πληρώσει δια τας ζημίας αυτάς;"***

-Χρύσανθος: ***"Θα πληρώσει εκείνος, ο οποίος θα χάσει τον πόλεμον", είπε με νόημα.***

Στην συνέχεια ο Χρύσανθος αρνείται να ορκίσει την κατοχική Κυβέρνηση Τσολάκογλου λέγοντας: ***"Δεν μπορώ να ορκίσω Κυβέρνησιν προβληθείσαν υπό του εχθρού. Ημείς γνωρίζωμεν ότι τας Κυβερνήσεις ορίζει ο λαός και ο Βασιλεύς. Εδώ τώρα, ούτε ο λαός εψήφισεν την Κυβέρνησιν ούτε ο Βασιλεύς την όρισεν".***

Μετά από αυτό το γεγονός, ο Χρύσανθος επαύθη από τον θρόνο του στις 2 Ιουλίου του 1941. Αποτραβήχτηκε στο σπίτι του στην Κυψέλη στην οδό Σουμελά παρακολουθώντας τα γεγονότα, ενώ συγχρόνως λειτουργεί και παράνομο Ραδιοφωνικό Σταθμό, τον πρώτο αντιστασιακό Σταθμό στην Κατοχή με την ονομασία ***"Ασύρματος του Δεσπότη"***. Ο Χρύσανθος υποβάλλει και επίσημα την παραίτησή του από τον θρόνο του στον Βασιλέα των Ελλήνων Γεώργιο τον Β' με το τέλος της Κατοχής**. Ο από Τραπεζούντος Αθηνών Χρύσανθος, πέθανε σε ηλικία 68 χρονών στις 28 Σεπτεμβρίου 1949.** Στην κηδεία του πού έγινε στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών του απεδόθησαν οι τιμές Πρωθυπουργού εν ενεργεία. Η ταφή του έγινε στο Πρώτο Νεκροταφείο Αθηνών. Το 1991 τα οστά του μεταφέρθηκαν στην Νέα Ιερά Μονή της Παναγίας του Σουμελά στο Βέρμιο της Ημαθίας. Ο Χρύσανθος αποδείχτηκε ένας ΜΕΓΑΛΟΣ ΗΓΕΤΗΣ.

Σήμερα πού η ελληνική κοινωνία μας περνά μια από τις μεγαλύτερες κρίσεις, αυτό οφείλεται πρωτίστως στην πνευματική κρίση και εν συνεχεία στην έλλειψη ηγετών που να εμπνέουν και να καθοδηγούν. Εμείς οι Ρωμηοί έχουμε μια μεγάλη και μια μοναδική κληρονομιά. Και αυτή είναι η Ιστορία, η Πίστη μας στην Εκκλησία και οι Παραδόσεις μας.

Ας ξαναδιαβάσουμε την ιστορία και ας επιστρέψουμε στις ρίζες μας, ας παραδειγματιστούμε από τα λάθη του παρελθόντος και από τις πολιτικές κάποιων *"ηγετών"* που μας οδήγησαν στην καταστροφή και την συρρίκνωση. Η μορφή του Χρυσάνθου και όλων εκείνων πού αγωνίστηκαν για του "Χριστού την πίστην την αγίαν και της Πατρίδος την ελευθερίαν" ας γίνουν φωτεινά παραδείγματα για όλους μας, Κλήρο και Λαό, Άρχοντες και Αρχομένους.

Πηγή: Amen